

แมลงหางหนีบ *Chelisoches morio* F. (Dermaptera: Chelisoichidae)

ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีวินทรีย์แห่งชาติ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ / สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

แมลงหางหนีบ *Chelisoches morio* F. เป็นแมลงตัวห้ำ ศัตรูธรรมชาติที่สำคัญชนิดหนึ่งซึ่งเข้าทำลายแมลงคําหนามมะพร้าว *Brontispa longissima* Gestro โดยทั้งระยะตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของแมลงหางหนีบ *C. morio* สามารถเข้าทำลายแมลงคําหนามมะพร้าวได้ทุกระยะตั้งแต่ระยะไข่ หนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย แมลงหางหนีบเป็นแมลงตัวห้ำที่เพาะเลี้ยงเพิ่มปริมาณง่าย สามารถนำไปปลดปล่อยเพื่อควบคุมแมลงคําหนามมะพร้าวและแมลงศัตรูมะพร้าวชนิดอื่นได้

วิธีการเพาะเลี้ยง

เก็บรวบรวมแมลงหางหนีบจากต้นมะพร้าวในสภาพธรรมชาติมาทำการเพาะเลี้ยงเพิ่มปริมาณ

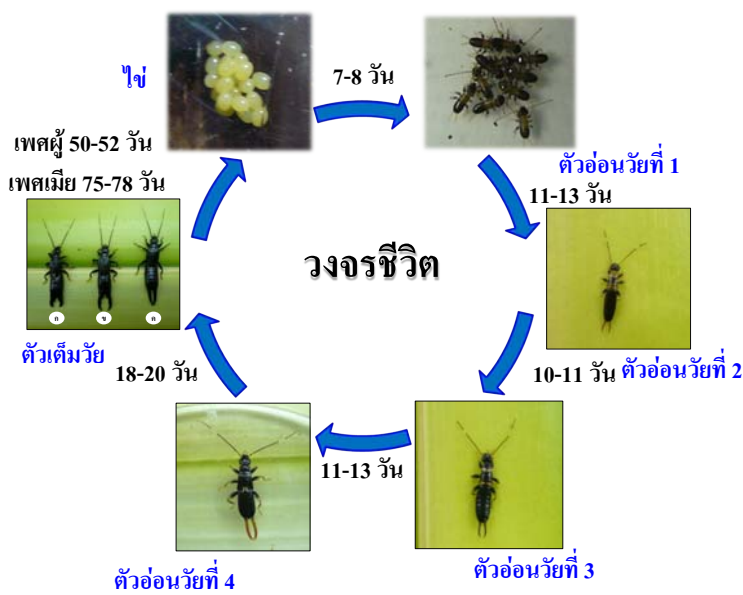
นำมาเพาะเลี้ยงในกล่องพลาสติกทรงกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 22 ซม. สูง 5 ซม. ภายในกล่องใส่ใบมะพร้าวที่ยังไม่คลี่ใบออก ตัดให้มีคามยาวประมาณ 15 ซม. จำนวน 20 ใบ

ใส่ตัวหนอนของแมลงคําหนามมะพร้าววัย 2-3 เพื่อเป็นอาหาร และวางสำลีชุบน้ำเพื่อให้หน้าและความชื้น โดยเลี้ยงแมลงหางหนีบกล่องละ 5 คู่ และใช้พลาสติกใสคลุมรอบกล่องเพื่อป้องกันแมลงหางหนีบหลบหนีก่อนปิดฝากล่อง

เปลี่ยนอาหารทุกๆ สัปดาห์ เมื่อแมลงหางหนีบผสมพันธุ์วางไข่ ปล่อยให้ไข่ฟักเป็นตัวอ่อน จากนั้นแยกตัวอ่อนไปเลี้ยงในกล่องใหม่

ชีววิทยา

ระยะไข่ เพศเมียวางไข่เป็นกลุ่ม ไข่ใหม่มีสีครีมค่อนข้างขาวและเปลี่ยนเป็นสีขาวใสเมื่อใกล้ฟัก ไข่มีขนาดความกว้างเฉลี่ย 0.77 มม. ความยาวเฉลี่ย 1.05 มม. จำนวนไข่เฉลี่ยต่อกกลุ่ม 38.40 ฟอง

ระยะตัวอ่อน มี 4 วัย ตัวอ่อนฟักใหม่มีสีขาว หลังจากนั้นเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม ส่วนหัวและท้องมีสีน้ำตาลเข้ม ส่วนอกมีสีอ่อนกว่ามาก ขามีสีค่อนข้างขาว มีวงแหวนสีดำรอบ femur และ cerci ค่อนข้างยาวแต่ยังไม่แข็งแรงเท่าตัวเต็มวัย

ตัวเต็มวัย ส่วนหัว ออก ปีก ท้อง และขามีสีดำยกเว้น tarsus มีสีน้ำตาลอ่อน ความแตกต่างที่พบในตัวเต็มวัยคือ cerci ของเพศผู้สั้นมีรอยหยักด้านในและมีขนาดใหญ่กว่าเพศเมีย cerci เพศเมียมีลักษณะขนาดยาวเรียกว่า

การนำแมลงหางหนีบไปใช้ประโยชน์

นำแมลงหางหนีบไปปลดปล่อยในแปลงมะพร้าวที่มีแมลงคําหนามมะพร้าวระบาด โดยปลดปล่อยในอัตรา 80 ตัวต่อไร่ ซึ่งสามารถปรับลดหรือเพิ่มอัตราการปลดปล่อยให้เหมาะสมตามความรุนแรงของการระบาดได้

แมลงหางหนีบ *C. morio* กำลังกินหนอน แมลงหางหนีบ *C. morio* กำลังกินดักแด้
แมลงคําหนามมะพร้าว *B. longissima* แมลงคําหนามมะพร้าว *B. longissima*